

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Гергина Василева Кръстева

катедра „История на литературата и сравнително литературознание”

Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски”

за материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор” в Националната академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов”, област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, обявен в Държавен вестник, бр. 37/ 02.05. 2025 г., с. 60.

Със заповед №310 от 23.06.2025 г. на ректора на НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов” съм определена за член на научно жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” в НАТФИЗ по област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология.

В конкурса, обявен в ДВ, бр. 37/ 02.05. 2025 г., за нуждите на НАТФИЗ като единствен кандидат участва доцент д-р **Борис Владимиров Минков**. Представеният от кандидата комплект материали е в пълно съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов”.

Общо представяне на процедурата и кандидата:

Борис Владимиров Минков е роден през 1971 г., през 1995 завършва специалност „Българска филология” в СУ „Св. Климент Охридски”, а през 2003 с дисертационен труд на тема ”Проблеми на новелистичната ситуация при Херман Брох и Стефан Цвайг и някои аспекти на българската белетристика между двете световни войни” придобива научната и образователна степен „доктор по филология”. В периода 2009-2013 той е лектор по български език, литература и култура в „Хумболт университет” в Берлин и гост-лектор по културна история във „Фридрих Шилер университет” във Виена. През 2010 г. е хабилитиран като ст.н.с. в Института за литература на БАН, през 2013 г. е избран за доцент по литературна история на Европа в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов”. От юни, 2024 г. е ръководител катедра „Световна култура” във Факултета по екранни изкуства, НАТФИЗ.

Характеристика на дейността на кандидата

Учебно-педагогическа дейност

От представената документация по процедурата е видно, че доц. Минков е автор на учебна програма по задължителна дисциплина „История и теория на европейската литература”, както и на програма за избираема дисциплина „Град и литература”. Дисциплините са част от учебните планове на студенти бакалаври от I до IV курс в НАТФИЗ. Той е съавтор на пет учебника по литература за горен курс (IX-XII клас) за

профилирана и общообразователна подготовка в средното образование, както и на три учебни помагала.

Научна дейност

В периода 2000-2021 г. доц. Борис Минков осем пъти е избран за стипендиант и участник в резидентни програми на академични институции и изследователски звена в Германия и Австрия. Носител на наградата на БАН за млад учен през 2003 г. за книгата си „И нова, и българска“. През 2019 г. е участник в мащабен научен проект „Преходът след 1989 г. – интерпретации на историческата промяна, социалния опит и културната памет в съвременната българска литература“. Автор на романа „Презапис или другият куфар в Берлин“, номиниран в националните литературни конкурси „Роман на годината“ и „Елиас Канети“. От 2015 до 2024 г. Б. Минков е председател на Управителния съвет на Сдружение „Литературна къща“, а от 2019 г. е издател на научната поредицата „Библиотека „Страница“, в която до този момент са отпечатани четири научни и литературнокритически монографии. От 1997 г. до днес професионалните занимания на доц. д-р Борис Минков са неизменно свързани с редактирането и издаването на списание за българска литература „Страница“, в която има рубрика за литературна критика. Той е автор на четири научни монографии, множество научни и критически текстове, редактор на повече от 60 белетристични, литературнокритически, есеистични и научни книги.

В настоящия конкурс Борис Минков участва с монографията „Висящите полета на българската литература“ (2023), една студия и три статии. В монографията си през критическата метафора на „висящите полета“ (закрепила своите основания при П. Бурдийо, но и полезно задължена на В. Изер и Х. Яус), изследователският фокус изгражда носещата си конструкция с убеденост във високата потенциална енергия на заложените в текстуалната структура рецептивни нагласи. С убедеността, че не е достатъчно изследователските усилия да разчитат на установеното в културната памет, той провежда респектираща процедура в търсене и посочване на смисъла, който могат да излъчат нейните слаби звена. Монографията очертава няколко изследователски зони, в които сондиращо се изпробва приложимостта на концепцията за „висящите полета“. И я проверява в различни жанрово-типологични и времеви перспективи. В хода на този процес се установява наличие на „призрачни спирки“ със специфичен статут спрямо действащата литературна йерархия; проблематични отношения на литературата със собствената ѝ традиция и породени вследствие на това особени представи за нейната самостоятелност. „Висящите полета“ са динамизирани в ролята си на „невралгични точки“ – места, около които с времето са струпани значими рецептивни очаквания, но поради липсваща или еднопосочно функционираща инфраструктура, тези полета не произвеждат литературна комуникация или дори стават податливи на идеологически проекции (сатиричното, естрадното, религиозното и т. н.). Продуктивно откликваща на възможности за нови изследователски перспективи в този контекст се оказва романовата проза от последните няколко десетилетия. Тези перспективи последователно и задълбочено изплитат мрежа от обвързаности, в чиято направа съучастват автори и произведения от 19. и 20. век, отместени встрани от или никак

неприсъстващи в централната зона на каноничния литературноисторически модел и рецептивните му практики. Всичко това дава на изследователя и възможността основателно да проблематизира вече изградени и утвърдени представи в разказа за българската литература, усъмнявайки се в пълноценната ползотворност на конкретни концепции. Както и да настоява на първостепенната значимост на литературния процес като комуникационен потенциал, произвеждащ процеса на разбирането, а вследствие на това – и очертаването на рецептивната естетика като релевантен, често подценяван или превратно разбран научен метод за изучаване на литературната история. Монографията продуктивно и атрактивно съчетава литературноисторически подход и литературнокритическа гледна точка, което изгражда изследователски профил, позволяващ естествено обвързване на емпиричния пласт и характерното за общите възприемателски нагласи.

Студията „Романите „Летящите кучета“ (Марсел Байер) и „Светлина и сянка“ (Даниел Келман) – пътица през съвременното към травмата на миналото“ (2025), както и статиите „Фантастично и фантазмагорично в контекста на романтическата традиция“ (2019), „Херман Брох или орнаментът трансмедиален концепт“ (2016), „Ходенето като автореференциален процес в перспективата на перформативния обрат“ проблематизират различни тематични полета, жанрови конструкти, методологически подходи и проблеми на поетиката, вкл. и чрез аналитични наблюдения, свързани с „трансмедиални преноси“. Изследователският периметър се разполага в широк естетически и литературноисторически контекст, обвързан с автори и художествени произведения от европейския модернизъм на 20. век до днешната съвременност.

Заклучение

Документите и материалите, представени от доц. д-р Борис Минков, **отговарят** на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“. В работите на кандидата **има оригинални научни приноси**. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Борис Минков **е извън всяко съмнение**. След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях приноси, **убедено мога да дам своята положителна оценка** и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултета по екранни изкуства към НАТФИЗ за избор на доц. д-р Борис Минков на длъжността „професор“ в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ по професионално направление 2.1. Филология.

10.09. 2025 г.

Изготвил становището: доц. д-р Гергина Кръстева

